

Резюмета на представените статии по изпълнение на количествените изисквания за заемане на длъжността „главен асистент“

Д-р Николай Янев

1. Nikolay Yanev, Georgi Petrunov, 2022. Police Stops and Searches – The case of Bulgaria. *Policija I Sigurnost, Godina 31- Broj 4/22*, p. 415-424

Abstract: The article presents the results of a study on police stops and searches in the Republic of Bulgaria. Initially, the authors reflect on the relevance of the subject of police stops and searches. Despite the fact that this police practice attracts significant public interest both at the national and international levels, it has not been subject to constant research attention in Bulgaria. Existing studies are occasional and date back more than ten years ago. Further, the text takes a comprehensive snapshot of the phenomenon: it summarizes the historical context created by the development of the national police, traces the legal framework regulating police stops and searches in the country, and gives an analysis of the practical implications in the implementation of the formal rules. The application of gender and ethnic profiles by police officers when stopping and searching citizens is also discussed. In conclusion, some perspectives regarding the development of the stop and search practice in the authors' country are also outlined.

The research is based on in-depth interviews with experts on the subject and document analysis. In-depth interviews involved police officers (current and former), investigators, attorneys-at-law, and university lecturers. The analysis included public documents, among them relevant Bulgarian legislation, instructions and rules related to the work of the Ministry of the Interior of the Republic of Bulgaria, NGOs and media publications.

The research has practical value in terms of understanding police stops and searches, as well as in designing knowledge-based public policies. Its results are suitable for constructing a comparative perspective along with the research conducted in other countries. They also have the potential for further dissemination as a part of an academic curriculum.

Accessible online:

https://kriminalistika.gov.hr/UserDocImages/06_nakladnistvo/policija_i_sigurnost/2022/04/1%20PIS%20Broj%204-22.pdf

неформален превод от оригинала на статията на български език:

Резюме: Статията представя резултатите от проучване на полицейските спирания и обиски в Република България. Първоначално авторите разсъждават върху актуалността на темата за полицейските спирания и обиски. Въпреки факта, че тази полицейска практика привлича значителен обществен интерес както на национално, така и на международно ниво, тя не е била обект на постоянно изследователско внимание в България. Съществуващите изследвания са спорадични и датират отпреди повече от десет години. Освен това текстът прави цялостен поглед върху феномена: обобщава историческия контекст, създаден от развитието на националната полиция, проследява правната рамка, регулираща полицейските спирания и обиски в страната, и прави анализ на практическите последици при прилагането на формалните правила. Обсъжда се и прилагането на половите и етническите профили от полицейските служители при спиране и обиск на граждани. В заключение са очертани и някои перспективи относно развитието на практиката за спиране и обиск в България.

Изследването се основава на задълбочени интервюта с експерти по темата и анализ на документи. В задълбочените интервюта са участвали полицейски служители (настоящи и бивши), следователи, адвокати и университетски преподаватели. Анализът включваше публични документи, сред които съответното българско законодателство, инструкции и правила, свързани с работата на Министерството на вътрешните работи на Република България, неправителствени организации и медийни публикации.

Статията има практическа стойност по отношение на разбирането на полицейските спирания и обиски, както и за разработването на публични политики, основани на знания. Резултатите са подходящи за изграждане на сравнителна перспектива, наред с подобни проучвания, проведени в други страни. Те също така имат потенциал за по-нататъшно разпространение като част от академична учебна програма.

2. Янев, Николай, 2020. Войниците на Дзержински. Съветското кино срещу икономическата контрареволуция. В *Годишник на Софийския университет, Философски факултет, Социология, т. 108*, с. 64-95

Abstract: Cinema in Soviet Russia follows the Party directive to reflect “reality”. It is an order that both theoretical explorations of cinematography and filmmakers have to obey, at all stages of work – from shooting and cutting to editing. Filmmaking allows for a carefully scripted show of life in the Soviet state. Indeed, this is literally a process of assembling, constructing “reality”. Simultaneously, however, a reverse effect of re-construction is taking place in films: through the sequences of edited reality, the camera eye reveals the dark side of life in Soviet society. The viewer is pointed to the heroes of a shady world, the antagonists, who remain outside the official statistics and the evening news. The camera becomes a “spyhole”; though in the hands of cinematographers and directors. Nevertheless, its focus is also often set by screenwriters from the law enforcement, by investigators and consultants from the police, who work in the same genre of crime movies. To tell a colonel from a poet in the credits is difficult, they all are, in the words of Mayakovski, “soldiers of Dzerzhinsky” (the father of the Soviet secret service Cheka). The article explores the shared creative effort of filmmakers and state officers to reinstate order in a deviant reality. First, it examines the importance of the film industry in the governance of the Soviet state. Next, it analyzes the reasons used to legitimate cinema as a credible view of the world/picture of the world. The last part provides examples of how the film stories of the Soviet crime detective lift the veil of secrecy over one segment in the criminal underground - the “second” or black economy of the socialist state – in order to show and to punish the criminals.

Библиотечен запис в България:

<https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/63694344>

Неформален превод от оригиналното резюме на статията на български език:

Резюме: Киното в Съветска Русия следва партийната директива да отразява „реалността“. Това е заповед, на която както теоретичните изследвания на кинематографията, така и режисьорите трябва да се подчиняват на всички етапи от работата – от заснемането и режисурата до монтажа. Кинопроизводството позволява внимателно кадрирано показване на живота в съветската държава. Всъщност това е буквално процес на сглобяване, конструиране на „реалност“. Едновременно с филмите позволяват и обратния процес на реконструкция: чрез последователността на сцените от на редактираната реалност, окото на камерата разкрива тъмната страна на живота в съветското общество. Зрителят е насочен към героите на един

сенчест свят, антагонистите, които остават извън официалната статистика и вечерните новини. Камерата се превръща в „шпионка“, макар и в ръцете на оператори и режисьори. Въпреки това, фокусът ѝ често се задава и от сценаристи от правоохранителните органи, от следователи и консултанти от полицията, които работят в същия жанр криминални филми. Трудно е да се различи полковник от поет в във финалните надписи, всички те са, по думите на Маяковски, „войници на Дзержински“ (бащата на съветската тайна служба ЧЕКА). Статията изследва споделените творчески усилия на режисьори и държавни служители за възстановяване на реда в една девиантна реалност. Първо, тя разглежда значението на филмовата индустрия в управлението на съветската държава. След това анализира причините, използвани за легитимиране на киното като достоверен поглед върху света/картина на света. Последната част предоставя примери за това как филмовите истории на съветския криминален детектив повдигат завесата на тайната над един сегмент от криминалния ъндърграунд - „втората“ или черната икономика на социалистическата държава - за да покажат и накажат престъпниците.

3. Янев, Николай, 2021. Морето и механизмите на контрабандата: два случая от българската практика през 50-те и 60-те години на XX в. В *Интердисциплинарни четения 2: Води и биоразнообразие*, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, с. 77-109

Резюме: Темата за значението на водите в миналото и съвременността на човешкото общество отваря възможност за широк спектър от гледни точки. В традиционната парадигма на „устойчивото развитие“, формулирана от Организацията на обединените нации през 1987 г., водите са безспорен фактор както за опазването на околната среда, така и за развитието на стопанството и международната търговия. Криминалната хроника от българската акватория на Черно море през пролетта на 2019 г. напомни за неочакваните аспекти в използването на морския транспорт от сектори на икономиката, определяни с термини като „сенчести“ и „скрити“. Настоящият текст ще опита да постави актуалните новини в по-широк исторически контекст, където контрабандата отдавна е започнала да експлоатира благоприятните възможности на корабния превоз, за да доставя стоки и да генерира престъпни печалби. Историческият поглед към тази специфична дейност, разконспирирана в архивните документи, позволява да видим как се търгува при заобикаляне на ембаргови и митнически режими. Нейните механизми привличат вниманието във време, когато държавите отново вземат на въоръжение търговските санкции, а кризи разтърсват митнически съюз от калибъра на ЕС. Като разгледаме два случая от практиката на българския флот през 50-те и 60-те години на миналия век, ще илюстрираме по какъв начин се организира успешен трафик на забранени стоки по море, пред какви рискове е изправен и по какъв начин е улеснен той от възможностите на морските трасета.

Библиотечен запис в България:

<https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/47335688>

Неформален превод от оригиналното резюме на статията на английски език:

Abstract: The topic of the importance of water in the past and present of human society opens up the possibility of a wide range of perspectives. In the traditional paradigm of “sustainable development”, formulated by the United Nations in 1987, water is an indisputable factor both for environmental protection and for the development of the economy and international trade. The criminal chronicle

from the Bulgarian Black Sea waters in the spring of 2019 reminded of the unexpected aspects in the use of maritime transport by sectors of the economy, defined by terms such as “shadowy” and “hidden”. This text will try to place the current news in a broader historical context, where smuggling has long begun to exploit the favorable opportunities of shipping to deliver goods and generate criminal profits. The historical look at this specific activity, debunked in archival documents, allows us to see how trade is carried out while circumventing embargo and customs regimes. Its mechanisms attract attention at a time when countries are once again taking up trade sanctions and crises are shaking a customs union of the caliber of the EU. By examining two cases from the practice of the Bulgarian navy in the 1950s and 1960s, we will illustrate how successful trafficking of prohibited goods by sea is organized, what risks it faces, and how it is facilitated by the opportunities of sea routes.

4. Янев, Николай, 2019. Бягството на историка в полето на географията: Лев Николаевич Гумильов. В *Интердисциплинарни четения 1: Природа и общество*, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, с. 183-206

Резюме: Статията разглежда обратите в личния и професионалния път на руския историк-евразиец Лев Николаевич Гумильов. Неговата биография, станала популярна след премахването на идеологическата цензура, днес се допълва от любопитни архивни свидетелства, публикувани в рускоезичната периодика и просопографска литература. Тази „история на личността“ е интересна не само с драматургичните обрати в кариерата на учения. Тя показва как идейна школа, преследвана у дома и прогонена в емиграция, може да бъде реабилитирана, припозната и взета на въоръжение от вчерашните си противници, за да осигури академична легитимност за политиката на една велика сила. Подобен щрих върху историята на евразийството провокира и вниманието на българския читател. България е началната спирка на пионерите евразийци по пътя им от Галиполи към Европа. Фигури от ранга на княз Н. С. Трубецкой са оставили следа с преподавателска дейност в Софийския университет. Българска печатница е сложила клеймо върху първия сборник с основополагащи текстове. Век по-късно, след повратната криза в Украйна от 2014 г., въпросът за ориентацията и интереса на България в конфликта между държавите от „атлантическия“ блок и „евразийска“ Русия поражда все така ожесточени спорове както в аудиториите на университета, така и сред по-широк кръг неравнодушни граждани.

Библиотечен запис в България:

<https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/1292584420>

Неформален превод от оригиналното резюме на статията на английски език:

Abstract: The article examines the twists and turns in the personal and professional path of the Russian historian-Eurasian Lev Nikolaevich Gumilyov. His biography, which became popular after the abolition of ideological censorship, is today supplemented by curious archival evidence published in Russian-language periodicals and prosopographic literature. This “history of personality” is interesting not only for the dramatic twists in the scientist’s career. It shows how an ideological school, persecuted at home and exiled, can be rehabilitated, recognized and taken up by its former opponents in order to provide academic legitimacy for the policy of a great power. Such a touch on the history of Eurasianism also provokes the attention of the Bulgarian reader. Bulgaria is the starting point of the pioneer Eurasianists on their way from Gallipoli to Europe. Figures of the rank of Prince N. S. Trubetsky have left their mark with teaching activities at Sofia University. A Bulgarian printing house has put its stamp

on the first collection of their foundational texts. A century later, after the turning point in the Ukraine crisis of 2014, the question of Bulgaria's orientation and interest in the conflict between the countries of the "Atlantic" bloc and "Eurasian" Russia continues to generate fierce debate both in university auditoriums and among a wider circle of concerned citizens.

5. Янев, Николай, 2022. Скрытая икономика на националната революция: примерът с В.М.Р.О. В Социологията като граждански ангажменти: Юбилеен сборник за 65-годишнината на Петя Кабакчиева, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, с. 157-181

Резюме: По пътя към създаването на нова държава движенията за национално освобождение бързо срещат мечтата си с голямата и ежедневна задача да осигуряват ресурси за въоръжената борба. Като стъпва на документи, статията разглежда „революционното стопанство“ на В.М.Р.О. в различните му сектори – рекет, отвлечане за откуп трафик на наркотици и оръжие. Вътрешните сблъсъци в организацията са разгледани и като опит за установяване на контрол и ред в тези нелегални икономически сектори. Изградената по този начин „държава в държавата“ е нещо повече от организирано престъпно предприятие – тя представлява и овластява обезправените, като им дава оръжие в ръка, един принцип, прогласен във втората поправка на американската конституция.

Библиотечен запис в България:

<https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/53712392>

Неформален превод от оригиналното резюме на статията на английски език:

Abstract: On the path to the creation of a new state, national liberation movements quickly encounter their dream with the essential and daily task of providing resources for the armed struggle. Based on documents, the article examines the “revolutionary economy” of the I.M.R.O. in its various sectors – racketeering, kidnapping for ransom, drug and arms trafficking. The internal clashes within the organization are also examined as an attempt to establish control and order in these illegal economic sectors. The “state within the state” thus constructed is more than an organized criminal enterprise – it represents and empowers the disenfranchised by giving them weapon in their hand, a principle proclaimed in the Second Amendment to the US Constitution.